

יוראל משה

דברים (חזון) פ

קובץ מאמרים ושיחות, בעניני הפרשה וזמני המועדים, מכנש"ק רבי יוראל משה פינטו שליט"א בן ארמו"ד רבינו יאשיהו פינטו שליט"א ראב"ד מרוקו. דברי תורה חידושים וכיאוורים, אוצר מאמרים מזהירים, לגלות בעניני הפרשה והזמנים, כפרד"ס התורה ברולים, מגלה צפונות ונעלמים, מכל פסוקי הפרשיות ועניני הזמנים. • פרשת דברים (חזון) תשפ"א

“ויאמר ה' אלי אל תצר את מואב ואל תתגר
בם ללחמה כי לא אתן לך מארצו ירשה”
בכל יום יהיו בעיניך כחדשים –
כגר הנכנס תחת כנפי השכינה

3

“ה' אלהיכם הרבה אתכם
והגם היום ככוכבי השמים לרב”
המייחס הצלחתו לבורא –
לא תשלוט בו עין הרע

1

“ה' אלהיכם הרבה אתכם והגם היום ככוכבי השמים לרב” (א, י)

המייחס הצלחתו לבורא – לא תשלוט בו עין הרע

אל היכל קדשך ביראתך, והטעם שפסוק זה מסוגל להגנה מפני עין הרע הוא, ששם קדוש – הא"א, שהוא שם כ"ו מע"ב שמות הקודש, נרמז בפסוק זה בראשי תיבות: "אשתחוו אל היכל". ורבינו הקדוש רבי שמשון מאוסטרופולי הי"ד בפירושו על ספר קרנים הנקרא 'דן ידיו' כתב, שעל פי סגולה זאת שנתקבלה מרב הונא ניתן להבין מדרש פליאה בפרשת דברים, שהמדרש רב (א, יא) כותב את הפסוק בו אנחנו עוסקים: "ה' אלהיכם הרבה אתכם", ומוסיף המדרש: זה שאמר הכתוב "אשתחוו אל היכל קדשך ביראתך". ולכאורה אינה מובנת השייכות בין שני הפסוקים. אולם על פי סגולת רב הונא הדברים מובנים היטב, שהיה קשה למדרש כיצד לא חשש משה מעין הרע באומרו פסוק זה, ומשיב המדרש שמשום כך לא חשש משה לעין רעה, שהרי רמז בדבריו את שם הא"א שנרמז בפסוק "אשתחוו אל היכל קדשך ביראתך". ויתכן שגם כלול בדבריו הקדושים, שלכך אמר משה: "ה' אלהיכם הרבה אתכם", כדי לרמז בראשי התיבות, את השם הא"א, ששם קודש זה מועיל להנצל משליטת עין הרע.

ונראה לומר, כי על פי זה ניתן להבין בדרך נוספת את הוראת הזוהר הקדוש (הקדמה יא, א), כי טרם שנכנס אדם לבית הכנסת אומר את הפסוק הנזכר: "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך אשתחוו אל היכל קדשך ביראתך", והוראה זו נפוצה בכל עם ישראל. והטעם הפשוט הוא, שכיון שנכנס אל בית הכנסת שהוא מקום מקדש מעט, עליו לעורר הכנעה בליבו, ולזכור להיכן הוא נכנס. אולם על פי סגולתו של רב הונא התווסף לנו טעם נוסף, כי הנה ידוע שהמלאכים מתקנאים בעבודת בני ישראל, שהיא רצויה לפני ה' יותר מעבודתם, ובתוספות במסכת ברכות (ג, א ד"ה וענין) כתבו, שהעולם אומרים שמתעם זה אומרים קדיש בלשון ארמית, כדי שלא יבינו המלאכים ויתקנאו בנו ויגרם

בפסוק זה תיאר משה רבינו באחזני בני ישראל את מספרם העצום, כיצד הרבה אותם ה' מעל לדרך הטבע, בשבעים נפש ירדו למצרים ועלו משם כאשר הם מונים שישים ריבוא אנשים מלבד טף ונשים. בנוסף לכך, תיאר משה בפניהם את גדולתם ואת חשיבותם הרבה, מעל כל העמים אשר על פני האדמה. וצריך לשאול, כיצד זה לא חשש משה שבדברים אלו שהוא משבח את בני ישראל יתפס חלילה השטן ויטיל בהם עין הרע, ויגרם חלילה דבר רע לבני ישראל. שהרי ידוע לכל, שעין הרע היא מהדברים המסוכנים ביותר, ועין הרע היא הדבר העיקרי שמזיק לבני האדם כמו שמספרת הגמרא בבא מציעא (קז, ב) על רב, שהלך פעם אל בית הקברות והחל ללחוש על קברי המתים לחשים כדי להבין מכל מת מה גרם למותו, ואחר שלחש על כל הקברים שבאותו בית הקברות אמר, כי נודע לו מהם שתשעים ותשע מתו מחמת עין הרע, ורק אחד מת שהגיע זמנו כדרך כל הארץ.

וגם מצינו שמשוה עצמו חשש מעין הרע ובירך את ישראל שינצלו ממנה, וכפי שבגמרא שם קודם המעשה על רב, מובא דרשה שדרש רב עצמו בפסוק שאמר משה בהמשך ספר דברים בפרשת עקב: "והסיר ה' ממך כל חלי", ודרש רב, מה הוא החולי שהוא השורש והמקור לכל החולאים, הוא עין הרע, ובירך משה את ישראל שינצלו ממנה ולא ינזקו בה, ואם כן מדוע שיבח משה את ישראל: "ה' אלהיכם הרבה אתכם והגם היום ככוכבי השמים לרב" וכיצד לא חשש לנתינת עין הרע בישראל.

שם הקודש הא"א – שמירה מפני הרע

ונראה לפרש על פי דברי ספר קרנים (מאמר י), כי ישנה קבלה מהאמורא רב הונא, סגולה להינצל ולהשמר מעין הרע לומר את הפסוק (תהלים ה, ח): "ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתחוו

דבר ה' אל אברהם: "למה זה צחקה שרה", כלומר, מדוע בחרה שרה לשמר את הבשורה מעין הרע על ידי צחוק וזלזול, והרי יכולה היתה לנקוט בדרך אחרת, לומר שם הא"א – "לאמר האף אמנם אלד".

אולם באמת גם לזה לא היה צורך, כי הנה החשש מעין הרע על דבר מסוים, הוא רק אם הוא בא לאדם על ידי מאמץ או תפילה, אולם אם הובטח לאדם דבר מהקב"ה על ידי נביא, אין לו לחשוש כלל מעין הרע, וזהו פירוש סוף דברי ה' אל אברהם: "היפלא מה דבר?!".

והנה כיון שבאנו לידי זה, חובה עלינו להזכיר את מענה הלשון של עטר"ר כ"ק האדמו"ר שליט"א בעניין עין הרע. בכל פעם שמתיעצים עמו ומדברים עמו בעניין זה של עין הרע, ודבריו הקדושים הם, כי באמת אנחנו מאמינים באמונה שלמה שלא קיים בעולם שום כח שיכול לעשות משהו לאדם, אם לא שהקב"ה חפץ בכך ושלחו לעורר את האדם לתשובה, ואם כן מדוע קבלה בידינו מדורי דורות שעל האדם להזהר ולהישמר מפני עין הרע ושהיא בגדר אב לכל החולאים והמזיקים, הרי אם לא יחטא האדם ויעשה רצון קונו, לעולם לא ינזק מעין הרע.

יסוד "עין טובה" – להכיר שהטובה מאת ה'

והשיב כ"ק האדמו"ר שליט"א, כי באמת האדם עצמו הוא שנותן לאחרים את היכולת להטיל בו עין הרע ולהזיק לו.

כי הנה כל מעלה וכישרון שיש באדם היא אינה שלו, אלא של הקב"ה שהוא עשה חסד עם האדם, ובטובו הגדול חנן אותו בדברים הטובים האלו, וכל עוד האדם זוכר זאת ומאמין כי ה' הוא הנותן לו כח לעשות חיל, אז הוא מוגן מעין הרע, והוא אינו צריך לחשוש משום פגע. אולם אם שוכח האדם שכל הדברים הטובים שיש בו הם מתנה מבוראו, והוא חושב כי השיג אותם מחמת השתדלותו שהשתדל, או מחמת הכישרון המיוחד שיש בו, וכוחו ועוצם ידי הם עשו לי את החיל הזה, אז הוא גורם לעצמו להיות חשוף להטלת עין הרע, כי אם אדם אחר יתפעל מהטובה וההצלחה שזכה בהם, אז תבוא עליו עין הרע והוא ינזק ח"ו.

וכמה וכמה מקורות מצינו להשקפה זו על עין הרע.

המקור הראשון הוא כנראה בספר 'אור האמת' (חיידושים מהמגיד הקדוש ממעוררטיש זיע"א, שנרשמו על ידי הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א), כי סוד כל עניין עין טובה ועין רעה הוא, ש"טוב עין" הוא מקשר כל דבר שרואה אל הבורא, ומכיר ויודע שממנו הכח והחיות שבדבר הטוב, ועל ידי זה הוא מביא ברכה לאותו דבר, אמנם בעל "עין רעה" הוא להיפך, כל דבר טוב שרואה, מקשרו אל בעל הדבר בעולם התחתון, ותולה בו את טובו, ועל ידי זה מביא קללה ורעה על הדבר.

ועוד מצינו במקום אחר תורה דומה של המגיד הקדוש, שגם היא נכתבה על ידי סגורון של ישראל רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א בקדושת לוי (פירושי אגדות), כי שמע מרבו פירוש על הפסוק בבראשית (לו, לב): "וימלוך וימות", כי כיון שמאמין האדם בכח אחר בלעדי ה' יתברך, אז הוא תולה כל הטוב שיש לו באותו דבר, וממליך אותו עליו, ונפסק בטחונו בה, ועל ידי זה "וימות" – מביא מיתה על צינור השפע המשפיע לו. ולכן ידבק האדם באמונה שלמה בבורא יתברך, שכל הטוב שיש לו הוא רק מחסדו, ועל ידי זה לא יפסק צינור השפע לעולם.

לנו היזק. והנה אם המלאכים מקנאים בנו, הרי זה גורם לנו עין הרע, ולכן יעץ לנו הזהר הקדוש, שכדי להינצל מעין הרע של המלאכים קודם כניסתנו לבית הכנסת להתפלל לבוראנו, נאמר פסוק זה שכולל בתוכו את השם הקדוש – הא"א, וכך נמלט מעינא בישא של המלאכים.

"רב הונא" – רב הון

ונראה עוד, שעל ידי קבלה זו שכתב הספר קרנים מפי האמורא רב הונא, נוכל להבין גמרא במסכת פסחים (פו, ב) המספרת סיפור סתום ולא מובן, וכך הוא המעשה המסופר שם. פעם אחת הגיע רב הונא לביתו של רב נחמן בר יצחק, ובני ביתו של רב נחמן בר יצחק שלא הכירו את מראה פניו של רב הונא שאלו אותו לשמו, וענה להם כי שמו הוא רב הונא. מיד הכניסו אותו והושיבו אותו בראש, ונהגו בו כבוד גדול כראוי לראש הגולה ראש ישיבת סורא. אחרי כן שאלו בני הבית את רב הונא מפני מה כששאלנו לשמך ענית כי שמך הוא "רב הונא", והרי אין זו ממידת הענה שיקרא אדם לעצמו בכינוי "רב", אף על פי שנקרא כן בפי כל. השיב להם רב הונא: "בעל השם אני", ופירש רש"י את תשובתו הלא מובנת של רב הונא – "מקטנותי נקראתי רב".

ונראה לפרש, שלא התכוון בהסברו על שמו, אלא על השם הקדוש שגילה לעולם, והוא שם הא"א, וזהו מה שהשיב להם: "בעל השם אני", כלומר, הטובה שהבאתי לעולם בגילוי שם זה נרמז בשמי, כי הנה קודם שגילה רב הונא שם זה, נכסיהם של בני האדם היו מועטים מפני שעין הרע היתה שולטת בהם ומזיקה ממונם, כמו שאמרו במסכת תענית (ה, ב): "תנא דבי רבי ישמעאל, אין הברכה מצויה אלא בדבר שאין העין שולטת בו", אולם אחרי התגלות שם הא"א על ידי רב הונא, התרבו נכסי האנשים ששוב לא היו צריכים לחשוש מעין הרע, כי שם קדוש זה הגן עליהם והתרבה הונם וממונם, ונרמז בשם "רב הונא" כלומר "רב הון", וזאת היא עומק תשובתו של רב הונא.

ועטר"ר כ"ק האדמו"ר שליט"א במסעו אל ארץ הקדוש בחודש חשוון שנת תשפ"א הביא את דברי מרן השר שלום מבעלזא ז"ע שכתב לפרש על פי דברי הספר קרנים את מה שמספרת לנו התורה הקדושה בפרשת וירא (בראשית יח, יב-ד): 'וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרַי בְּלִתי הֵיטָה לִי עֲדָנָה וְאֲדֹנָי זָקֵן, וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָהָם לְמָה זֶה צַחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר הַאֵף אֲמַנְם אֵלֶּךָ וְאֲנִי זָקֵנָתִי, הִיפְלֵא מִה' דָּבָר לְמוֹעֵד אֲשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעַת תְּהִי וְלִשְׂרָה בְּךָ, וְנִתְיַנְעוּ הַמְּפֹרָשִׁים, מִה רֵאתָ שָׂרָה אֲמַנְו לְצַחֲוֹק וְלִהְרָאוֹת זְלוּל בְּבִשׂוּרָה הַמְּשַׁמַּחַת שְׁנַתְּבִשְׂרָה, שֶׁאֲחֵרֵי תִשְׁעִים שְׁנוֹת עֲקוּרוֹת תִּזְכֶּה לָבֶן.

צחוק שרה אמנו – להנצל מעין הרע

ופירש השר שלום ז"ע על פי האמור שם (פסוק י): 'וְשָׂרָה שִׁמְעַת פְּתַח הָאֵהָלָ וְהוּא אַחֲרָיו, וּפִרְשׁ בְּתֵרְגוּם יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיאל, שִׁישְׁמַעְעָל הוּא שְׁעַמְד מֵאֲחֹרֵי שָׂרָה, וְגַם הוּא שִׁמְעַת אֶת הַבְּשׂוּרָה. וְהֵנָּה וְדָאֵי שְׁנַתְּעוּרָר חֲשֵׁשׁ כְּבַד בְּלִב שָׂרָה מְעִין הָרַע שִׁיטִיל יִשְׁמַעְעָל בִּישׂוּעַת ה' הַבֵּאָה לָהּ, לָכֵן צַחֲקָה כְּדֵי שִׁישְׁמַעְעָל יִחְשׁוּב שֶׁהִיא אֵינָה מֵאֲמִינָה בְּבִשׂוּרָה, וְלֹא יִטִּיל עֵין הָרַע לְקַלְקַל הַבְּשׂוּרָה.

ואחרי שעשתה כן כדי להינצל מעיני הרעה של ישמעאל, היה

הזה עשה ככה תפארת מעולם העליון, עד כאן דברי הרה"ק מראפשיץ.

צבע התכלת – שמירה מעין הרע

ועל פי מה שלמדנו מדבריו הקדושים, כי עצה לבטל עין הרע היא להסתכל אל שמי מרום, ועל ידי זה יזכור כי כל אשר לו, ניתן לו מה' בחסד וברחמים, וידו וכוחו שלו לא פעלו מאומה, יהיה ניתן להבין את מה שמצאנו, שצבע התכלת הוא סגולה להישמר מעין הרע, והמקור לזה נמצא בזוהר הקדוש (פרשת שלח קסג, ב), כי טעם הדבר שבעת נסיעת הארון היו מכסים את המשכן בבגד בצבע תכלת כמו שנאמר (במדבר ד, ו): "ופרשו בגד כליל תכלת מלמעלה", הוא כי צבע תכלת מסוגל לעין הרע. ורבינו הקדוש מרן החיד"א בגיליון ניצוצי אורות (אות א) כתב ללמוד מדברי הזוהר האלו – "משמע דצבע תכלת טוב לעין הרע".

ונראה בס"ד לבאר מדוע דווקא צבע התכלת מועיל לעין הרע יותר משאר הצבעים, על פי דברי הגמרא במנחות (מג, ב) שאמר רבי מאיר, כי הטעם שציוה ה' לתת חוט של תכלת בציצית, כי תכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע לכסא הכבוד.

ונמצא, כי המסתכל בצבע התכלת נזכר בדעתו בשמים, וכיון שמחשבתו בשמים הרי הוא זוכר את בוראו, וזוכר כי כל הפציו ונכסיו ניתנו לו בהשאלה מהקב"ה, ולה' הארץ ומלואה, ועל ידי זה אין בכח עין הרע להזיק לו, שהרי הוא מקשר את כל אשר תחת ידו לשורשו, לה' יתברך.

וראו להתבונן גם בדברים מפורשים שכתב בזה קדוש ישראל, הרה"ק מראפשיץ בזרע קודש' פרשת ויצא ולשון קודשו היא: "צריך להאמין, שכל העולם כולו ומלואה הם צל ודמיון לעילא מיניה, וצריך לקשר כל דבר בשורשו. למשל ששמעתי בילדותי סגולה מפי האומרים, שמי שרוצה לא ליתן עין הרע לתינוק, להסתכל למעלה, ולדעתי אפשר אמר זאת איזה צדיק בחכמתו, כי עין הרע בא מזה כאשר אדם רואה איזה דבר נאה או איזה גדולה בממון או בבנים או בגבורה או בכל מעלה, והוא מתמיה מאוד על מעלתו של זה, אף על פי שמתמיה באהבה זה לזה, אף על פי כן גורם רעה, בזה שמתמיה, שהוא מפריד הדבר משורשו.

כי אילו היה הרואה חכם ודבוק בהש"ת, לא היה מתמיה כלל, כי מה שייך לתמוה על מדת תפארתו של הקב"ה כביכול, כי זה שהוא רואה, הוא לתפארת ה', או דמיון לחכמתו יתברך מה שהאציל בצלמו ודמותו, רק צריך לישא למרום עיניו, ובוה מקשר הדברים לשורשו, וזה עין טובה ולא עין הרע...

וצריך להודות ולהלל לה' על כל הטובה שמתפשט בעולם הזה, כמו שמצינו שעשו אמותינו רחל ולאה, שהודו לה' ולא תמחו כלל. ואלה הם דברי רבותינו ז"ל במתק לשונם במדרש ילמדינו: 'וזכור אלקים את רחל, ילמדנו רבינו, הרואה אדם נאה איך צריך לברך, אומר 'ברוך שככה לו בעולמו'. הן הן הדברים הנ"ל, שצריך להודות שעשה דמיון וככה בעולם, דהיינו בעולם

"וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי אֵל תִּצַּר אֶת מוֹאָב וְאֵל תִּתְנַחֵר בָּם מִלְחָמָה כִּי לֹא אָתָּן לָהֶם מֵאֶרֶצוֹ יְרֵשָׁה" (ב, ט)

בכל יום יהיו בעיניך כחדשים – כגר הנכנס תחת כנפי השכינה

עולם, ורק מדקדוק שדקדקו בבית מדרשו של שמואל בפסוק שנאמר: 'מואבי' ולא 'מואבית' נתקבל דוד המלך להיות בעם ישראל (יבמות עו, ב), ובאמת רבים חלקו על דרשה זו וטענו שדוד המלך אסור לבוא בקהל ה', ואם כן כיצד בכל זאת זכה דוד להשראת שכינה ולהיות מלך ישראל לעולם ועד.

ואת גודל אהבת ה' לדוד, ואת קנאתו לשימור כבודו, ניתן ללמוד מדברי הספרי בפרשת האזינו (שכ, כ) המספר על דברי הקב"ה לבני ישראל, בהם גילה להם מדוע גלו מארצם, וכך הם דברי הספרי: "הכנסתי אתכם לארץ אבותיכם, ונתתי לכם בית הבחירה, אמרתם לכם, לא תהיו גולים ממנה לעולם, כיון שאמרתם: "אין לנו חלק בְּדָוֹד וְלֹא נִחְלָה לָנוּ בְּבֶן יִשְׂרָאֵל, אף אני אמרתם: "וַיִּשְׁרָאֵל גְּלָה וְגָלָה מֵעַל אֲדָמָתוֹ".

ועוד מצינו בספר 'בני יששכר' (מאמרי חודש חשון מאמר א) שכתב, כי מקובל בידו מרבו הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"א, כי כל הפורעניות והצרות הבאות על ישראל, תחילתן מתרחשות בחודש מר חשון כיון שבחודש הזה מרדו בית ישראל בממלכת דוד חרעו, והמליכו עליהם את ירבעם במקום רחבעם בן שלמה. וצריך להבין כיצד זכה דוד המלך לכל זה, וכיצד גבר על המכשול העומד לכל הגרים, שאין השכינה שורה אלא על משפחות המיוחסות שבישראל.

הטעם מדוע לא הרשה ה' למשה ולבני ישראל להתגרות במלחמה עם בני מואב מואב בגמרא במסכת בבא קמא (לה, א): "אמר לו הקב"ה למשה, לא כשעלתה על דעתך עלתה על דעתי, שתי פרידות טובות יש לי להוציא מהם, רות המואביה ונעמה העמונית". דורות רבים אחרי זה עתידה רות המואביה בת בנו של עגלון מלך מואב להתגייר ולהינשא לבועז, ותוליד את עובד, והוא יוליד את ישי, וישי יוליד את דוד, וכדי להציל את רות סבתו של דוד המלך ע"ה, ציוה ה' על משה שישאל יתרחקו וישמרו מלבוא בכל מגע שלילי עם בני מואב.

והנה ראוי להתבונן בדבר זה ולהבינו על בוריו, כיצד זכה דוד המלך לכל מעלותיו הגדולות, וכיצד זכה להיות רגל רביעי לכסא כבודו של הקב"ה, שהיא הרגל הרביעית המשלימה את עמידת הכסא העומד על שלושת הרגלים שהם האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, והרי ידועים דברי חז"ל (קידושין ע, ב) כי אין הקב"ה משרה שכינתו אלא על משפחות המיוחסות שבישראל, ודבר זה נלמד מדקדוק בתיבות הנבואה שהתנבא ירמיהו (לא, א): "בעת ההיא נאום ה' אהיה לאלוקים לכל משפחות ישראל", לא נאמר "לכל ישראל" אלא "למשפחות ישראל".

ודוד המלך לא היה ממשפחות המיוחסות שבישראל, אלא היה דור שלישי לרות שנתגיירה מהאומה המואבית, שעל אנשיה ציוה הקב"ה את ישראל: "לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' עד

שכינה שורה על הגרים שהתגירו בעצמם

התשובה לזה נמצאת בתורת הגר"ח מוולאז'ין זיע"א, שכתב להקשות על דרשת חז"ל שאין שכינה שורה אלא על משפחות המיוחסות שבישראל, ממה שמצינו בקריעת ים סוף שאמרו במכילתא (בשלח יד): "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי במראה מרכבה", הרי לנו במפורש ששכינה שורה על הגרים, כאותם שפחות שזכו בשעת קריעת ים סוף לדרגה הגבוהה ביותר ממדרגת הנבואה.

וכתב לתרץ שמוכרחים אנו לומר, שמה שאין שכינה שורה אלא על המשפחות המיוחסות שבישראל, הוא רק על בני הגרים שנולדו לאותם שנתגירו, אבל הגרים עצמם שנולדו כגוים ובחרו להצטרף לעם ישראל, יש ביכולתם להגיע להשראת השכינה.

ותפרש תחנתו של דוד שאמר: "גר אנכי בארץ אל תסתור ממני מצותיך", כי היה אומר להקב"ה, הרי בני הגרים אינם זכאים להשראת השכינה, כיון שלא קבלו בעצמם את עול המצוות אלא רק מכוח אבותיהם, אולם אני "גר אנכי", הרי אני כגד ראשון, שמיד יום בחר ומקבל עול תורה ומצוות, ומואס בחוקות הגוים, ולכן: "אל תסתור ממני מצותיך", כי זכאי אני להשראת השכינה.

ועוד מצינו שהתפלל דוד בתהיליו: "אָז יָשׁוּבוּ אוֹיְבֵי אַחֲדוּ בַיּוֹם אֶקְרָא זֶה יִדְעָתִי כִּי אֱלֹהִים לִי" (נח, י), כי ידע דוד בליבו כי אויביו הטוענים כי הוא אסור לבא בקהל אינם צודקים, כיון ש"זה ידעתי", כלומר, שידע את הלימוד שהזכרנו, שמה שאמרה שפחה על הים "זה א-לי ואנוהו" מורה שהגר עצמו המקבל עליו עול תורה זכאי הוא להשראת השכינה, ועל כן "ידעתי כי אלהים ל"י וישרה שכינתו עלי וישבו אויבי אחרו.

דוד ע"ה רגל רביעי במרכבה – מחמת שהיה "גר אנכי"

ועתה ניגש לבאר את אמרתו הנוספת של דוד המלך ע"ה בה העיד על עצמו כי "גר אנכי", והיא "גר אנכי עמך תושב ככל אבותי", ויש לבאר כי באמרה זו, פטר דוד את החידה כיצד זכה להיות רגל רביעי לכסא כבודו של הקב"ה, למרות היותו גר. ויתפרשו דבריו, כי מה שזכה להיות "תושב ככל אבותי", כלומר, להיות מושב כביכול להקב"ה, ורגל רביעי לכסא כבודו, כמו האבות הקדושים אברהם ויעקב, הוא משום שתמיד היה במדרגת "גר אנכי", שבכל יום ויום היה כגד המקבל עליו עול תורה ומצוות אשר עליו לא נאמר שאין השכינה שורה עליו.

ומהדברים האלו ניתן ללמוד מוסר גדול בדברי חז"ל שאמרו: "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים" (ילקוט ש משלי רמז תתקלט), שבכל בוקר בקום האדם לעבודת בוראו, עליו לומר לעצמו, כי הוא בחר בה' ובמצוותיו, ומקבל עליו עול התורה כמו שבני ישראל קיבלו עליהם את המצוות באמירת 'נעשה ונשמע', ובכך נעשו בניג למקום.

ואם לא יקיים האדם את המצוות בדרך הרגל וכמשה המונח על כתפיו ומקשה עליו, אלא יהיה כגד הבא להיכנס תחת כנפי השכינה מתוך בחירה עצמית, ומשליך מעליו את הנוכריות ומקבל עליו מרצונו את כל חוקות התורה הקדושה, אזי יזכה להגיע למדרגת הגדולות ביותר, אותם בן אנוש יכול להשיג, וכדברי דוד המלך עליו השלום שזכה לעלות מתחתית המדרגה, מבן גרים, עד שמי מרומים, להיות רגל לכסא כבודו של הקב"ה יחד עם האבות הקדושים, וכל זה משום שתמיד היה בבחינת "גר אנכי".

שמע לב מבקשי ה'
הערב - בשידור חי!
שיעורו של מו"ר
פרה מפיק מרגליות
בגן של קדושים
רבי **יואל משה פינטו** שליט"א
בן אדונינו מודיני ורבינו
עטרת ראשנו
רבי **יאשיהו פינטו** שליט"א
ראב"ד מודקו
לקראת ש"ק פ' דברים
ובמעלת לימוד "משנה תורה" - ספר דברים
יום חמישי אור ל' באב
בשעה 21:00 בערב
(שעת ישראל)
- שידור ישיר בכל אמצעי המדיה -

וטעם הדבר, שהמתגייר בעצמו שהיה פטור מכל המצוות ומרצונו הטוב בחר לקבל עליו עול מצוות ולזנוח את החופשיות שהיתה לו, ולהיכנס תחת כנפי השכינה, לכך זכותו רבה ויכול להגיע לדרגת השראת השכינה. אבל בניו אחריו שקיום המצוות נכפה עליהם שלא ברצונם שהרי הם כבר נולדו כיהודים, הם אינם זכאים לזה, ולכך רק השפחות שהיו בקריעת ים סוף זכו להשראת שכינה למרות היותם גרים, כיון שהיו דוד ראשון לגיור והם בעצמם בחרו לקבל עול תורה ומצוות.

ונראה לפרש על פי דבריו הקדושים של הגר"ח מוולאז'ין, שכאשר רצה בועז לחזק את רות בשעתה הקשה, כאשר הבינה כי יש המתנגדים לגרותה, ועל פי דבריהם יהיו בניה אסורים לבא בקהל, וגם לא יזכו בניה להשראת השכינה שהרי הם אינם מיוחסים, אז חיזק אותה בועז בדברים אלו: "וגם לא תעבורי מזה" (רות ב, ח), ורמז לה בכך, שהיא עצמה לא

תעבור מלקבל שכרה ולזכות להשראת שכינה, והיא יכולה ללמוד זאת מאותה שפחה שראתה על הים מראות אלוקים ואמרה: "זה א-לי ואָנְהוּ", שכשם שהשפחה הגיורת שהתגיירה בעצמה אמרה: "זה א-לי ואָנְהוּ" וזכתה להשראת השכינה, כך לא תעבורי מזה, וזרעך יזכה להשראת השכינה.

דוד המלך קיבל עליו גירות מעצמו

ועל פי דברים אלו נוכל להבין כיצד גבר דוד על המכשול העומד לגרים - "אין השכינה שורה אלא על משפחות המיוחסות שבישראל", כי דוד המלך בספר התהילים אמר על עצמו שתי פעמים: "גר אנכי", פעם אחת - "כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי" (פרק לט), ופעם שניה - "גר אנכי בארץ אל תסתור ממני מצותיך" (פרק קיט).